

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

V Bruseli 05.02.2009

SEK(2009) 113 v konečnom znení

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Sprievodný dokument

**Nariadenie Komisie, ktorým sa vykonáva smernica 2005/32/ES, pokiaľ ide o požiadavky
na ekodizajn jednoduchých set-top boxov**

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

**{K(2009) 582 v konečnom znení}
{SEK(2009) 114}**

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

Sprievodný dokument

Nariadenie Komisie, ktorým sa vykonáva smernica 2005/32/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn jednoduchých set-top boxov

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Kontext

Smernica 2005/32/ES o ekodizajne vytvára rámec pre stanovenie požiadaviek na ekodizajn výrobkov využívajúcich energiu. Požiadavky na ekodizajn sú právne požiadavky (podľa článku 95 právneho základu), ktoré majú výrobky spĺňať, aby mohli byť uvedené na trh, s cieľom zlepšiť ich environmentálne vlastnosti a zároveň zabezpečiť ich voľný pohyb na vnútornom trhu. V súlade s rámcovou smernicou Komisia (s pomocou regulačného výboru) prijme vykonávacie opatrenia, ktorými sa stanovujú požiadavky na ekodizajn tých výrobkov využívajúcich energiu, ktoré majú značný objem predaja, významný dosah na životné prostredie a značný potenciál zlepšenia.

Tieto kritériá plne spĺňajú jednoduché set-top boxy (ďalej len SSTB), ktorých hlavnou funkciou je meniť digitálny vstupný signál na analógový výstupný signál. Počas prebiehajúceho prechodu z analógového vysielania na digitálne vysielanie budú televízne prijímače, ktoré nie sú prispôsobené na prijímanie digitálnych signálov, musieť byť doplnené týmito zariadeniami. Do roku 2015, keď sa analógové vysielanie v EÚ vypne, sa predaj SSTB a ich súhrnná spotreba energie výrazne zvýši.

Potrebu rýchlo pripraviť minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť týchto zariadení zdôraznil Európsky parlament¹ a podporili zástupcovia členských štátov v konzultačnom fóre.

Postup pre stanovenie požiadaviek na ekodizajn

Postup pre vypracovanie navrhovaného nariadenia o SSTB a posúdenia jeho vplyvu mal štruktúru nasledujúcich štyroch krokov:

Krok č. 1: posúdenie kritérií pre vykonávacie opatrenie o ekodizajne stanovených v článku 15 ods. 2 písm. a) až c) smernice o ekodizajne, s prihliadnutím na parametre ekodizajnu určené v prílohe I k smernici o ekodizajne;

Krok č. 2: zváženie príslušných iniciatív Spoločenstva, trhových síl a rozdielov environmentálnych vlastností zariadení dostupných na trhu a s rovnocenným použitím podľa ustanovení článku 15 ods. 2 smernice o ekodizajne;

Krok č. 3: stanovenie politických cieľov vrátane želateľnej úrovne náročnosti, politických možností na ich dosiahnutie a kľúčových prvkov vykonávacieho opatrenia o ekodizajne podľa požiadaviek prílohy VII k smernici o ekodizajne;

Krok č. 4: posúdenie environmentálnych, hospodárskych a sociálnych vplyvov s ohľadom na kritériá pre vykonávacie opatrenia stanovené v článku 15 ods. 5 smernice o ekodizajne.

¹ Uznesenie Európskeho parlamentu z 31. januára 2008 o akčnom pláne pre energetickú účinnosť.

Súhrn výsledkov

Krok č. 1

Na posúdenie kritérií pre vykonávacie opatrenia týkajúce sa ekodizajnu stanovených v článku 15 ods. 2 smernice o ekodizajne Komisia uskutočnila technickú, environmentálnu a hospodársku štúdiu týkajúcu sa SSTB (ďalej len „prípravná štúdia“) podľa ustanovení článku 15 ods. 4 písm. a) a prílohy I a II k smernici o ekodizajne.

Vzhľadom na kritériá stanovené v článku 15 ods. 2 smernice o ekodizajne prípravná štúdia² určila pre EÚ nasledujúce výsledky týkajúce sa SSTB:

Článok 15 ods. 2 písm. a):	Ročný objem predaja v Spoločenstve:	90 miliónov kusov v roku 2010 177 miliónov kusov v roku 2014
Článok 15 ods. 2 písm. b):	Dosah na životné prostredie: spotreba energie SSTB:	6 TWh v roku 2010 14 TWh v roku 2014
Článok 15 ods. 2 písm. c):	Potenciál zlepšenia (s uplatnením existujúcich nákladovo efektívnych technológií)	0,5 TWh v roku 2010 9 TWh v roku 2014

Potenciál zlepšenia je dôsledkom skutočnosti, že existujúce nákladovo efektívne technické riešenia umožňujú výrazne znížiť spotrebu elektrickej energie týchto zariadení. Navyše neexistuje súvisť medzi cenami rôznych SSTB, ktoré majú rovnocenné použitie, a ich spotrebou energie.

Súhrnný potenciál úspory energie na obdobie rokov 2010 – 2020 presahuje ročnú spotrebu elektrickej energie domácností vo Švédsku, a preto sa považuje za významný.

Krok č. 2

Podľa ustanovení článku 15 ods. 2 a ods. 4 písm. c) smernice o ekodizajne sa zohľadnia príslušné právne predpisy Spoločenstva a vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa životného prostredia. Zohľadnia sa súvisiace dobrovoľné iniciatívy na úrovni Spoločenstva aj členských štátov a analyzujú sa prekážky, ktoré bránia prieniku technológií s lepšími environmentálnymi vlastnosťami na trh a vedú k neúspechu na trhu.

Spoločné výskumné centrum (Ispra) Komisie spravuje na úrovni Spoločenstva dobrovoľný kódex správania, ktorý stanovuje kritériá energetickej účinnosti pre SSTB. Táto iniciatíva je veľmi užitočná pri poskytovaní technických údajov pre SSTB, má však obmedzený dosah na trh vzhľadom na obmedzené dodržiavanie tohto dobrovoľného kódexu výrobcami.

² „Preparatory studies for Eco-design Requirements of EuPs – Simple Digital TV Converters (Simple Set Top Boxes) (Prípravné štúdie týkajúce sa požiadaviek na ekodizajn výrobkov využívajúcich energiu – jednoduchých zariadení na prevod digitálneho signálu pre televízne prijímače (jednoduché set-top boxy))“, MVV Consulting GmbH, správa v konečnom znení zo 17. decembra 2007; dokumentácia je k dispozícii na internetovej stránke GR pre energetiku a dopravu o ekodizajne: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm

Na vnútroštátnej úrovni realizuje Spojené kráľovstvo program označovania s odporúčaniami týkajúci sa SSTB, ktorý spravuje spoločnosť pre úsporu energie Energy Saving Trust. Tento program dobrovoľného označovania má obmedzený dosah na trh, pričom kritériá stanovené v rámci programu spĺňa len málo výrobkov.

Nariadením, ktorým sa vykonáva smernica 2005/32/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn elektrických a elektronických zariadení v domácnosti a kancelárskych zariadení v súvislosti so spotrebou elektrickej energie v stave pohotovosti a vo vypnutom stave, ktoré bolo prijaté v decembri 2008, by sa zrealizovala len časť potenciálu SSTB týkajúceho sa úspory energie. Je to spôsobené skutočnosťou, že toto horizontálne nariadenie by riešilo len spotrebu energie SSTB v stave pohotovosti a načasovanie zavedenia rôznych požiadaviek stanovených v nariadení o „stave pohotovosti“ by neumožnilo zachytiť najväčší potenciál úspory energie spojený s používaním SSTB.

Oznámené neboli žiadne iné iniciatívy EÚ ani vnútroštátne iniciatívy zaoberajúce sa spotrebou energie SSTB.

Hoci súhrnná spotreba energie SSTB na úrovni EÚ je značná, na úrovni jednotlivých domácností tieto zariadenia prispievajú k účtu za energiu len v obmedzenej miere. Spotrebitelia sa preto sústreďujú na nákupnú cenu jednoduchých set-top boxov a neberú do úvahy spotrebu energie počas ich životného cyklu. Výrobcovia potom nemajú žiadnu motiváciu na zníženie spotreby energie týchto zariadení, dokonca aj keď by sa to dalo dosiahnuť s nízkymi (alebo nulovými) dodatočnými nákladmi pre výrobcu a prinieslo by to významné úspory spotrebiteľom a znížilo emisie CO₂. Ďalším prvkom, ktorý vedie k nadmernej spotrebe energie SSTB je skutočnosť, že spotrebitelia majú tendenciu nechávať ich stále v „aktívnom stave“ dokonca aj potom, ako vypli televízny prijímač.

Záver týkajúci sa kroku č. 1 a kroku č. 2

V nadchádzajúcich rokoch sa počet SSTB predaných v EÚ a súvisiaca spotreba energie prudko zvýši. Existujúce nákladovo efektívne riešenia, ktoré by umožnili zníženie spotreby energie týchto zariadení, sa neuplatňujú vzhľadom na vyššie uvedené zlyhanie trhu. Súčasná politická iniciatíva budú mať na environmentálne vlastnosti SSTB len veľmi obmedzený dosah. Pri neexistencii opatrenia Spoločenstva hrozí, že budúce iniciatívy na úrovni členských štátov by mohli prekážať voľnému pohybu týchto výrobkov na vnútornom trhu.

Dospelo sa k záveru, že kritériá pre vykonávacie opatrenia týkajúce sa ekodizajnu stanovené v článku 15 ods. 2 smernice o ekodizajne sú splnené a na SSTB sa má vzťahovať vykonávacie opatrenie o ekodizajne podľa článku 15 ods. 1 smernice o ekodizajne.

Krok č. 3

V prílohe II smernice o ekodizajne sa ustanovuje, že úroveň náročnosti vo vzťahu k zlepšeniu environmentálnych vlastností SSTB a najmä využívania takých zdrojov, ako je energia, sa má určiť analýzou najmenších nákladov na životný cyklus pre užívateľa zariadenia. Zvážia sa tiež referenčné hodnoty pre technológie prinášajúce najlepšie vlastnosti, ktoré boli vypracované v prípravnej štúdii a diskusiách so zúčastnenými stranami počas schôdze konzultačného fóra pre ekodizajn³ 22. februára 2008. Výsledky sa odrazia v cieľoch, na dosiahnutie ktorých sa sústreďí vykonávacie opatrenie.

Cieľom navrhovaného nariadenia je začať transformáciu trhu, ktorou by sa zrealizoval potenciál zlepšenia. V tejto súvislosti sa zvažovalo viacero politických možností vrátane samoregulácie, povinného označovania spotreby energie a povinných minimálnych

³ Konzultačné fórum je vyváženým útvarom zástupcov členských štátov a zúčastnených strán, ako sú priemyselné odvetvie, spotrebiteľské a environmentálne mimovládne organizácie, vyzvaných, aby vyjadrili svoje názory.

požiadaviek na energetickú hospodárnosť. Vzhľadom na jasný mandát zákonodarcu na stanovenie požiadaviek na ekodizajn spotrebnej elektroniky je hĺbka analýzy iných možností, než je vykonávacie opatrenie týkajúce sa ekodizajnu, primeraná pre vykonávací právny akt a pozornosť sa sústreďuje na posúdenie kľúčových prvkov s prihliadnutím na prípravnú štúdiu a vstupy zúčastnených strán.

Krok č. 4

Posúdi sa navrhované vykonávacie opatrenie. Analyzujú sa najmä možnosti načasovania požiadaviek na ekodizajn vo viacerých fázach, s prihliadnutím na kritériá stanovené v článku 15 ods. 5 smernice o ekodizajne, a dosah na výrobcov vrátane malých a stredných podnikov.

Záver týkajúci sa kroku č. 3 a kroku č. 4

Porovnanie politických možností a príspevkov získaných v prípravnej štúdii a prostredníctvom konzultačného procesu naznačuje, že vhodnou možnosťou pre zrealizovanie potenciálu zlepšenia SSTB je nariadenie, ktorým sa stanovujú požiadavky na ekodizajn týkajúce sa spotreby energie a riadenia spotreby energie. Požiadavky nariadenia by sa mali stanoviť v dvoch fázach, pričom nadobudnú platnosť jeden rok a tri roky po tom, ako nariadenie nadobudne účinnosť. Tento postup zabezpečí:

- rýchlu realizáciu potenciálu nákladovej efektívnosti na zlepšenie spotreby elektrickej energie SSTB, čo povedie k významným úsporám elektrickej energie a CO₂ v Spoločenstve a k zníženiu nákladov na životný cyklus týchto zariadení pre spotrebiteľov,
- zníženie kumulovanej spotreby elektrickej energie SSTB o približne 47 TWh do roku 2020 v porovnaní s nezmeneným stavom či neprijatím žiadnych opatrení, čo predstavuje úsporu 7,2 miliardy EUR a zníženie emisií CO₂ o 17 mil. ton,
- zníženie nákladov na životný cyklus SSTB asi o 30 %,
- jasný právny rámec, ktorý poskytne rovnaké podmienky pre výrobcov a zabezpečí spravodlivú hospodársku súťaž a voľný pohyb,
- harmonizáciu požiadaviek na SSTB v Spoločenstve, čo povedie k minimalizácii administratívnej záťaže a nákladov hospodárskych subjektov,
- zabránenie vzniku neprimeraného zaťaženia výrobcov v prechodných obdobiach, ktoré náležite zohľadňujú cykly prepracovania konštrukčných riešení výrobkov,
- podnietenie ďalších úspor energie mimo Spoločenstva, keďže tieto zariadenia sú predmetom svetového obchodu a budú sa vyrábať podľa rovnakých špecifikácií pre iné trhy.

Sledovanie

Sledovanie vplyvov sa uskutoční najmä prostredníctvom dohľadu nad trhom, ktorý vykonávajú orgány členských štátov s cieľom zabezpečiť plnenie požiadaviek. Primeranosť rozsahu, vymedzení a koncepcií sa bude sledovať prostredníctvom sústavného dialógu so zúčastnenými stranami a členskými štátmi.